

دو فصلنامه طب جنوب

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی بوشهر

سال هفتم، شماره ۱، صفحه ۷۰-۷۸ (شهریور ۱۳۸۳)

مدل باورهای بهداشتی - باروری - جنسی دانشجویان

دکتر معصومه سیمبر^{۱*}، دکتر فهیمه رضانی^۲، دکتر زینب هاشمی^۳

^۱ استاد یار، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

^۲ دانشیار مرکز ملی تحقیقات بهداشت باروری، معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت

^۳ مسئول مرکز آموزش و تحقیقات جمعیت و تنظیم خانواده، دانشگاه علوم پزشکی قزوین

چکیده:

وضعیت بهداشت باروری جنسی جوانان یکی از مبهم ترین مسایل بهداشتی جامعه ما محسوب می شود که علت حساسیت آن کمتر مورد مطالعه و تحقیق قرار گرفته و این در حالی است که جهان از جمله کشور ما با خطر گسترش بیماری خطرناک و لاعلاج ایدز مواجه است. از این رو با هدف توصیف مدل باورهای بهداشتی دانشجویان راجع به بهداشت باروری - جنسی و بررسی کارایی این مدل در پیش بینی رفتارهای مربوطه در یک مطالعه توصیفی، تعداد ۱۱۱۷ دانشجوی دختر و پسر دانشگاه های علوم پزشکی و بین الملل قزوین، در سال ۱۳۸۰، به روش نمونه گیری سهمیه ای شرکت جستند. ابزار بررسی مدل باورهای بهداشتی باروری، پرسشنامه ای حاوی سؤالاتی در زمینه ترس دانشجویان از ابتلا به بیماری و درک شدت بیماری و عواقب ناشی از آن، درک فواید بهداشت باروری، شناسایی موانع و میزان توانایی و خود تأثیری جوانان در امر رعایت بهداشت باروری بود، که توسط خود دانشجویان تکمیل می گردید. در این مطالعه ۶۵۴ نفر مونث و ۴۵۷ نفر مذکر و داری میانگین سنی بترتیب ۲۱/۴ و ۲۲/۷ شرکت کردند. مدل باورهای بهداشتی دانشجویان نشان داد که ترسی متوسط از ابتلا به بیماری های مقاربتی، ایدز و حاملگی نا خواسته و خطرات ناشی از این بیماری ها و رفتارهای خطرناک جنسی وجود دارد. دانشجویان اهمیت زیادی برای بهداشت باروری قائل بودند؛ ولی توانایی جوانان را در رعایت بهداشت باروری کم یا متوسط می دیدند. اکثر آنان به عدم کفایت خدمات مربوطه معتقد بودند و علت اصلی آن را نبودن جو مناسب برای ارائه خدمات و یا پایین بودن آگاهی می دانستند. پسران نسبت به دختران ترس بیشتری در مورد ابتلای جوانان داشتند و دختران دارای درک بیشتری از شدت و عواقب ناشی از بیماری ها، نسبت به پسران بودند. مدل باورهای بهداشتی افراد دارای نزدیکی جنسی قبل از ازدواج و فاقد این رفتار، تفاوت معنی داری نداشت. افراد فاقد رفتار نزدیکی قبل از ازدواج و دختران دارای نگرشی مثبت تر در مورد تأخیر در فعالیت جنسی تا زمان ازدواج، نسبت به افراد دارای نزدیکی جنسی قبل از ازدواج و پسران، به ترتیب بودند. ۷۵٪ از دانشجویان پایبندی به اصول اخلاقی را راهی برای پیشگیری از بیماریهای مقاربتی، ایدز و بروز حاملگی ناخواسته می دانستند. با توجه به اعتقاد اکثر دانشجویان، به تأخیر در فعالیت جنسی تا ازدواج بخصوص در دختران، به نظر می رسد که عوامل اجتماعی و فرهنگی، و رای ترس از ابتلای به بیماری ها و شدت آن و درک فواید بهداشت باروری در شکل گیری مدل باورها و پیش بینی رفتارها مؤثر باشند. بنابراین، توسعه بیشتر این مدل و اضافه کردن اجزایی که بر این عوامل تأکید بیشتری داشته باشند، توصیه می شود.

واژگان کلیدی: بهداشت باروری، جوانان، مدل باورهای بهداشتی، بیماری های مقاربتی، ایدز، حاملگی ناخواسته